

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

**Poročilo Republike Slovenije o
metodologiji spremljanja v skladu z
Direktivo (EU) 2016/2102 evropskega
parlamenta in sveta o dostopnosti spletišč
in mobilnih aplikacij organov javnega
sektorja za leti 2020 - 2021**

December, 2021

1. UVOD

V skladu s svojim poslanstvom izgradnje vključujoče informacijske družbe, ki bo potencialne in znanje informacijsko komunikacijskih tehnologij vključila v pospešeni razvoj slovenske družbe kot celote, Ministrstvo za javno upravo (kot ministrstvo pristojno za informacijsko družbo) svoje aktivnosti namenja razvoju informacijske družbe in usklajevanja dela na tem področju.

Ministrstvo za javno upravo je tako pripravilo **Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij** (v nadaljevanju: ZDSMA), ki je bil sprejet aprila 2018 (<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?sop=2018-01-1351>). Z ukrepi za zagotavljanje dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij javnega sektorja ministrstvo spodbuja lastnike spletišč in mobilnih aplikacij, da ponujajo zmogljivosti in storitve za vse uporabnike, še zlasti za uporabnike z različnimi oblikami oviranosti (senzorno ovirani, gibalno ovirani, motnje v duševnem razvoju ...).

Namen zakona je uporabnikom omogočiti lažji dostop do informacij in storitev javnega sektorja ter lažje uveljavljanje njihovih pravic, kar je še zlasti pomembno za uporabnike z različnimi oblikami oviranosti. Posledično se s tem poveča tudi digitalna vključenost teh kategorij prebivalstva. Skladno z ZDSMA morajo biti vsebina in dokumenti objavljeni na spletiščih državne uprave tako, da so dostopni tudi ranljivim skupinam.

ZDSMA se je začel uporabljati:

- 23. septembra 2019 za prilagoditev spletišč, objavljenih po 23. septembru 2018,
- 23. septembra 2020 za ostala spletišča in
- 23. junija 2021 za mobilne aplikacije.

V Republiki Sloveniji je po ocenah med 160.000 in 170.000 invalidov in drugih oseb z različnimi oblikami oviranosti. V obdobju epidemije Covid-19 in šolanja ter dela od doma smo se začeli še bolj intenzivno zavedati, kako pomembno vlogo imajo digitalne spretnosti za uporabo digitalnih tehnologij.

Zavezanci po ZDSMA so državni in lokalni organi in uprave ter osebe javnega prava po zakonu, ki ureja javno naročanje.

2. IZJEME

ZDSMA se ne uporablja za:

- javni zavod RTV Slovenije,
- vrtce, osnovne ter srednje šole – razen vsebin, ki se nanašajo na bistvene spletne upravne funkcije (urniki, koledarji, vpisni postopek, osnovne informacije o šoli ...),
- izjeme tudi glede nekaterih vsebin (določene medijske vsebine (npr. v živo predvajane), spletni zemljevidi ...).

3. OBVEZNOSTI ZAVEZANCEV

3.1 Zagotavljanje skladnosti s standardom SIST EN 301 549 V2.1.2

Zavezanci morajo zagotoviti skladnosti s standardom SIST EN 301 549 V2.1.2 – spletišča in mobilne aplikacije morajo biti zaznavni, delujoči, razumljivi, robustni in s tem dostopni. Spletišča in mobilne aplikacije morajo izpolnjevati naslednje zahteve glede dostopnosti:

- informacije in uporabniški vmesniki morajo biti uporabnikom predstavljeni na načine, ki jih lahko zaznajo;
- zagotoviti je treba delujoče uporabniške vmesnike in navigacijo; informacije, povezane z uporabniškim vmesnikom, in njegovo delovanje morajo biti razumljivi.

Vsebina mora biti dovolj robustna, da jo je mogoče zanesljivo razlagati z različnimi uporabniškimi agenti, tudi s podpornimi tehnologijami, kar pomeni, da imajo uporabniki vedno dostop do vsebine, tudi s pomočjo naprednih tehnologij. Ocena nesorazmernega bremena;

3.2 Ocena nesorazmernega bremena

Zavezanci morajo izdelati oceno nesorazmernega bremena – v skladu z oceno lahko nekatere vsebine izvzamejo iz zahtev, če bi zagotavljanje dostopnosti v tem delu pomenilo nesorazmerno breme.

Uporabniku morajo omogočiti, da se z vsebino seznanijo na drug način, če je to mogoče. ZDSMA določa obveznost zavezancev, da izdelajo začetno oceno nesorazmernega bremena, to je oceno, koliko bi izpolnjevanje zakonskih zahtev zanje pomenilo nesorazmerno breme. Nesorazmerno breme za zavezanca pomeni breme, ki bi zanj pomenilo pretirano organizacijsko ali finančno breme, ki bi resno ogrozilo zmožnost zavezanca za doseganje svojega namena ali objavo informacij, ki so potrebne in pomembne pri opravljanju njegovih nalog in storitev, ob upoštevanju verjetnih koristi ali škode za uporabnike. Če zavezanec ugotovi, da bi izpolnjevanje zahtev za določeno spletišče ali mobilno aplikacijo pomenilo nesorazmerno breme, mu v tem delu zahtev ni treba izpolniti, mora pa to jasno zapisati v izjavi o dostopnosti (7. člen) in po potrebi zagotoviti nadomestne možnosti. Navedeno pomeni, da v utemeljenem primeru za zavezanca morda ne bo mogoče zagotoviti celovitega dostopa do določene vsebine. Vendar pa izjeme pri izpolnjevanju zahtev glede dostopnosti zaradi nesorazmernega bremena ne smejo presežati tistega, kar je nujno potrebno za omejitev tega bremena pri določenih vsebinah v vsakem primeru posebej. Pri vsakršni oceni nesorazmernega bremena mora zavezanec upoštevati le legitimne razloge.

3.3 Izjava o dostopnosti (posodabljanje)

Zavezanci morajo objaviti izjavo o dostopnosti. Vsebina in vzorec izjave o dostopnosti iz 7. člena zakona je določena v izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2018/1523, z dne 11. 10. 2018. Vsak zavezanec mora izdelati in na dostopen način objaviti izjavo o dostopnosti, ki jo mora redno posodabljanje (vsaj enkrat letno ali ob večjih spremembah). V izjavi mora pojasniti, kateri deli vsebine niso dostopni, in razloge za takšno odločitev, ter navesti nadomestne možnosti. Opisana mora biti mehanizem za zagotavljanje povratnih informacij ter objavljene informacije o inšpekcijskem nadzoru nad izvajanjem zakona s povezavo na spletno stran pristojnega nadzornega organa.

3.4 Povratni mehanizem

Zagotavljati morajo povratni mehanizem, prek katerega jih uporabniki lahko obvestijo, če zahteve glede dostopnosti niso izpolnjene oziroma zaprosijo za informacije. Skladno z 8. členom zakona (mehanizem za zagotavljanje povratnih informacij) mora zavezanec na spletišču oziroma v mobilni aplikaciji zagotoviti povezavo, prek katere ga bodo imeli uporabniki možnost obvestiti, da po njihovem mnenju njegova spletišča oziroma mobilne aplikacije niso skladne z zahtevami glede dostopnosti in ga zaprositi za informacije, ki v skladu z oceno nesorazmernega bremena niso objavljene v dostopni obliki. Določena je tudi obveznost zavezanca, da uporabniku odgovori v osmih dneh, oziroma mu v tem roku odgovori, da glede na naravo njegove prošnje za pripravo odgovora potrebuje več časa, kar ustrezno utemelji in poda časovnico za odgovor.

4. PRIMER: SPLETNO MESTO GOV.SI

Julija 2019 so se predstavitevna spletna mesta vseh organov državne uprave preselila na enotno platformo GOV.SI (<https://www.gov.si/>), s čimer se je zagotovilo sistemsko ustreznost zahtevam dostopnosti. Namen vzpostavitve enotne platforme je spletišče državne uprave s celovitimi informacijami o njenem delovanju in preprostim dostopom do storitev.

GOV.SI s tega vidika zagotavlja:

- odzivno oblikovanje (prilagajanje postavitve vsebine ločljivosti zaslona),
- prikaz vsebin za uporabnike podpornih tehnologij (na primer: bralnike zaslona, Braillovo vrstico),
- navigacijo s tipkovnico (prilagoditev za uporabnike, ki ne morejo uporabljati miške),
- ustrezne barvne kontraste (med besedilom in ozadjem),
- predvidljivo delovanje spletišča,
- opremljenost vseh neposrednih prenosov in posnetkov izjav za javnost po sejah vlade in o aktualnem stanju glede bolezni COVID-19 s tolmačenjem v slovenski znakovni jezik, pri čemer je za ostale omogočeno opremljanje video posnetkov s podnapisi,
- omogočeno je opremljanje slik z nadomestnim besedilom,
- omogočena je uporaba različnih ravni naslovov.

Na GOV.SI so še vedno objavljene tudi določene vsebine, ki ne izpolnjujejo vseh zahtev glede dostopnosti, kot jih določa ZDSMA.

Primeri takih vsebin so:

- skenirani dokumenti v PDF obliki zapisa,
- programsko generirani dokumenti (npr. letna poročila),
- različne kompleksne tabele s podatki in
- organigrami organov državne uprave.

Vendar pa se dostopnost spletišča GOV.SI nenehno spremlja in sproti izboljšuje posamezne elemente dostopnosti. Dostopnost dokumentov, ki so objavljeni na spletu, se je pokazala kot največji izziv zagotavljanja dostopnosti, saj to presega okvire spleta.

Pri pisanju besedil za splet organov državne uprave se pisci trudijo, da so ta razumljiva in enostavna. Že pred časom so bile pripravljene Smernice pisanja besedil za splet. Za urednike organov državne uprave se konstantno organizira usposabljanja iz pisanja za splet, v pripravi je še nekaj tovrstnih usposabljanj.

V primeru GOV.SI je bila dostopnost testirana s strani slepih uporabnikov na začetku oz. po javni objavi spletišča. Na podlagi rezultatov testiranja se je izvedla optimizacija. Za zagotavljanje kakovosti izvedbe optimizacije je bilo testiranje pred kratkim še enkrat ponovljeno.

Tudi ostali storitveni portali organov državne uprave se trudijo v smeri zagotavljanja dostopnosti za ranljive skupine. Portal eUprava (<https://e-uprava.gov.si/>) ima, na primer, opise postopkov v pretežni meri opremljene s kratkimi video posnetki, kjer tolmač slovenskega znakovnega jezika besedilo tolmači v slovenskem znakovnem jeziku. Tudi eUprava je v proces načrtovanja prenove portala leta 2015 vključila slepe in gluhe uporabnike.

V izjavi o dostopnosti (<https://www.gov.si/dostopnost/>), je opisano, kateri deli vsebine po ZDSMA niso dostopni oz. so le delno dostopni. Če bi uporabnik želel priti do vsebin, ki so navedene kot trenutno nedostopne, so v izjavi navedeni kontaktni podatki in opisan mehanizem za zagotavljanje povratnih informacij ter navedene informacije o izvajanju inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem zakona.

5. USPOSABLJANJA

Da bi se uporabnikom omogočilo dostopnost do informacij in storitev javnega sektorja ter lažje uveljavljanje njihovih pravic, kar je še zlasti pomembno za uporabnike z različnimi oblikami oviranosti (kot so slabovidni, slepi, gluhi ...), morajo pripravljavci vsebin, uredniki spletišč in razvijalci spletnih aplikacij razumeti, kako osebe z različnimi oblikami oviranosti dostopajo do teh vsebin na spletu in kaj morajo z vidika vnosa oziroma oblikovanja spletnih vsebin narediti, da bodo te osebe lahko dostopale do spletnih vsebin oziroma spletišč organov zavezanih po ZDSMA. Posledično se s tem poveča tudi digitalna vključenost teh kategorij prebivalstva.

Ministrstvo za javno upravo preko Upravne akademije (<https://ua.gov.si/aktivnosti/detajli/?ID=3132c805-faa6-e911-9c42-005056818ee6&Tag=459>) od jeseni 2019 izvaja usposabljanja za pripravljavce in urednike spletišč. Do sedaj je bilo izvedenih več kot 20 usposabljanj, ki se ga je skupno udeležilo preko 400 udeležencev.

Usposabljanje je namenjeno razumevanju in omogočanju spletne dostopnosti za vse uporabnike, kot jo zahteva ZDSMA.

Usposabljanje je v uvodnem delu namenjeno razumevanju pomena spletne dostopnosti z vidika ljudi z različnimi vrstami oviranosti, razumevanju značilnosti in posebnosti posamezne skupine teh uporabnikov ter spoznavanju ZDSMA. Izpostavljeno je, na kaj je potrebno biti pozoren in kaj je potrebno predhodno zagotoviti v smislu tehnične in systemske podpore, da bodo vnašalci vsebin lahko izvedli vnos, uredili prikaz in omogočili uporabnost spletnih vsebin v skladu z načeli spletne dostopnosti in skladno s priporočili WCAG 2.1 ter harmoniziranega standarda EU EN 301 549 V2.1.2 – Zahteve za dostopnost IKT produktov in storitev.

Ključni del usposabljanja je praktična delavnica, na kateri se udeleženci preko dela na konkretnih primerih seznanijo z osnovnimi funkcionalnimi zahtevami dostopnosti spletišč, ki jih je treba izpolniti, da lahko tudi uporabniki z različnimi oblikami oviranosti dostopajo do njihovih vsebin.

Usposabljanje je namenjeno vsem, ki vsebine za objavo na spletnih straneh pripravljajo, tistim, ki se ukvarjajo z vnosom vsebin na splet in urednikom spletnih vsebin ter razvijalcem spletnih aplikacij. Predznanje ni potrebno.

Cilj tovrstnih je usposobiti udeležence, da bodo razumeli, zakaj je potrebna spletna dostopnost tudi ranljivim skupinam (ozaveščanje) in da bodo znali vnesti vsebine na splet tako, da bodo dostopne tudi ranljivim skupinam.

Z namenom širitve ciljne publike udeležencev je v pripravi tudi e-usposabljanje. Želja je, da bi e-usposabljanja v obliki e-učnega gradiva lahko udeležencem ponudili že proti koncu letošnjega leta oz. v začetku naslednjega leta.

V vseh fazah od priprave zakona do izvedbe usposabljanj smo sodelovali z reprezentativnimi invalidskimi organizacijami.

6. NADZOR

Nadzor nad izvajanjem določb 5. do 8. člena ZDSMA opravljajo Inšpektorji za javni sektor (<https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/inspektorat-za-javni-sektor/>).

V primeru neupoštevanja določb, zakon določa, da pristojni inšpektor v prekrškovnem postopku z globo od 200 do 2.000 evrov kaznuje odgovorno osebo zavezanca, če:

- ne zagotovi dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij v skladu s 5. členom tega zakona,
- ne izdelava ocene nesorazmernega bremena iz 6. člena tega zakona,
- ne objavi izjave o dostopnosti v skladu s 7. členom tega zakona,
- ne zagotovi povezave za pošiljanje povratnih informacij iz prvega odstavka 8. člena tega zakona ali
- ne odgovori uporabniku v skladu z drugim odstavkom 8. člena tega zakona.

Pripravila:
Jasna Močnik
sekretarka

Peter Jenko
v.d. generalnega direktorja
Direktorata za informacijsko družbo

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

INŠPEKTORAT ZA JAVNI SEKTOR

Tržaška 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 84

F: 01 478 83 31

E: gp.ijs@gov.si

www.ijs.gov.si

Številka: 010-8/2021-1

Datum: 6. 12. 2021

**Poročilo po 11. členu Zakona o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij
Inšpektorata za javni sektor, Inšpekcije za informacijsko družbo za prvo obdobje
spremljanja**

KAZALO

1. SPLOŠNI PODATKI	9
1.1. POOBLASTILA IN PODROČJE NADZORA NA PODROČJU DOSTOPNOSTI SPLETIŠČ IN MOBILNIH APLIKACIJ	9
1.2. ZAHTEVE VELJAVNE ZAKONODAJE	9
1.3. ZAPOSLENI V INŠPEKCIJI	11
1.4. IZOBRAŽEVANJE	11
1.5. INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU SPREMLJANJA SKLADNOSTI SPLETIŠČ IN MOBILNIH APLIKACIJ V PRVEM OBDOBJU SPREMLJANJA	11
2. PROBLEMATIKA PRI IZVAJANJU INŠPEKCIJSKEGA NADZORA	19
3. SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANI	20

1. Splošni podatki

1.1 Pooblastila in področje nadzora na področju dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij

Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21 in 82/21) v 34a. členu med drugim določa, da Ministrstvo za javno upravo opravlja naloge na področju informacijske družbe.

Uredba o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16, 41/17, 53/17, 52/18, 84/18, 10/19, 64/19, 64/21, 90/21, 101/21 in 117/21) v 9. členu določa, da je organ v sestavi Ministrstva za javno upravo (v nadaljevanju: Ministrstvo) Inšpektorat za javni sektor (v nadaljevanju: Inšpektorat), ki z 31. junijem 2021 med drugim tudi odloča v postopkih nadzora skladno z zakonom, ki ureja dostopnost spletišč in mobilnih aplikacij. Do 31. junija 2021 je bila Inšpekcija za informacijsko družbo (v nadaljevanju: Inšpekcija) umeščena v takratni Upravi Republike Slovenije za informacijsko varnost.

Inšpekcija deluje znotraj Inšpektorata skladno z Aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Inšpektorata za javni sektor.

Inšpekcija je v skladu s splošnimi načeli inšpekcijskega nadzora opredeljenimi v Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14) v letu 2021 med drugim tudi opravljala nadzor nad izvrševanjem naslednje zakonodaje s področja dostopnost spletišč in mobilnih aplikacij:

- Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij (Uradni list RS, št. 30/18 in 95/21 – ZInfV-A; v nadaljevanju: ZDSMA),
- Pravilnik o določitvi vzorca izjave o dostopnosti glede skladnosti spletišč in mobilnih aplikacij z zahtevami glede dostopnosti in o metodologiji spremljanja skladnosti spletišč in mobilnih aplikacij (Uradni list RS, št. 34/19),
- Izvedbeni sklep komisije (EU) 2018/1524 z dne 11. oktobra 2018,
- Izvedbeni sklep komisije (EU) 2018/2048, z dne 20. decembra 2018, o harmoniziranem standardu za spletišča in mobilne aplikacije, ki skladno z EU zakonodajo velja neposredno. V letu 2021 je harmoniziran standard SIST EN 301 549 V2.1.2:2018.

Inšpekcija je v skladu z Zakonom o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE in 5/21 – odl. US) za področja spremljanja skladnosti spletišč in mobilnih aplikacij tudi prekrškovni organ.

1.2 Zahteve veljavne zakonodaje

ZDSMA v tretjem odstavku 5. člena napotuje na uporabo harmoniziranega standarda – to je standarda, ki je v skladu z izvedbenim sklepom (EU) 2018/2048 z dne 20. decembra 2018 o harmoniziranem standardu za spletišča in mobilne aplikacije, pripravljenem v podporo Direktivi (EU) 2016/2102 Evropskega parlamenta in Sveta, določil harmonizirani standard EN 301 549 V2.1.2 (2018-08), ki predstavlja sklop priporočil za izdelavo dostopnejših spletnih vsebin. V okviru tega so priporočila organizirana po štirih načelih, ki opisujejo osnovne cilje, h katerim morajo strmeti ustvarjalci spletnih mest za popolno dostopnost spletnih mest za vse (zaznavnost, operabilnost, razumljivost, robustnost). Za vsako posamezno načelo je opredeljen kriterij uspešnosti, s katerim je moč preveriti skladnost s priporočili. Republika Slovenija se je zavezala, da bo za skladnost z zahtevami ZDSMA potreben najmanj nivo skladnosti AA (srednji nivo skladnosti). Zaradi navedenega se v skladu s tretjim

odstavkom 5. člena ZDSMA šteje, da je vsebina spletišč in mobilnih aplikacij skladna z zahtevami glede dostopnosti, če vsebina spletišč in mobilnih aplikacij zavezanca izpolnjuje zahteve iz standarda SIST EN 301 549 V2.1.2. najmanj nivoja skladnosti AA. Standard SIST EN 301 549 V2.1.2:2018 je v uporabi in harmoniziran do 12. februarja 2022, najnovejša različica standarda SIST EN 301 549 V3.2.1, pa 12. februarja 2022 postane edini ustrezeni standard.

V skladu s 6., 7. in 8. členom ZDSMA mora zavezanec pred vzpostavitvijo spletišča ali mobilne aplikacije oziroma pred prilagoditvijo obstoječega spletišča ali mobilne aplikacije izdelati začetno oceno o tem, v kolikšnem obsegu izpolnjevanje zahtev iz prejšnjega člena zanj pomeni nesorazmerno breme. Zavezanec izdelava in redno, najmanj pa enkrat letno, posodobi izjavo o dostopnosti glede skladnosti svojih spletišč in mobilnih aplikacij z ZDSMA. Izjava se izdelava podrobno, izčrpno in jasno. Zavezanec na svojem spletišču oziroma v mobilni aplikaciji objavi povezavo, prek katere ga lahko uporabniki obveščajo.

V skladu z 9. členom ZDSMA, Ministrstvo za zaposlene pri zavezancih oziroma za druge pripravljavce spletišč in mobilnih aplikacij, organizira programe usposabljanja za ustvarjanje, upravljanje in posodabljanje vsebine spletišč in mobilnih aplikacij v skladu s tem zakonom. Ministrstvo v sodelovanju z reprezentativnimi invalidskimi organizacijami iz prejšnjega odstavka z objavami v medijih in na svojih spletnih straneh, izdajo publikacij in predstavitev na konferencah ter drugih prireditvah spodbuja večjo ozaveščenost zavezancev in uporabnikov spletišč in mobilnih aplikacij o zagotavljanju dostopnosti iz 5. člena tega zakona in o zagotavljanju povratnih informacij iz prejšnjega člena.

1.2.1 Velikost vzorca za spletišča in mobilne aplikacije:

Izvedbeni sklep komisije (EU) 2018/1524 z dne 11. oktobra 2018 določa, da velja za Republiko Slovenijo velikost vzorca:

- za poenostavljeno spremljanje spletišč v prvem obdobju spremljanja, to je od 1. 1. 2020 do 22. 12. 2021, 2 na 100 000 prebivalcev in 75 spletišč, kar pomeni, da je bilo potrebno izvesti 115 inšpekcijskih pregledov (izračun: $2 \times 20 + 75 = 115$),
- za poglobljeno spremljanje spletišč znaša najmanj 5 % najmanjše velikosti vzorca za poenostavljeno spremljanje in 10 spletišč, kar pomeni, da bi bilo potrebno izvesti 16 inšpekcijskih pregledov (izračun: $115 \times 0,05 + 10 = 16$),
- za poglobljeno spremljanje mobilnih aplikacij znaša 1 na 1 000 000 prebivalcev in 6 mobilnih aplikacij, kar pomeni, da bi bilo potrebno izvesti 8 inšpekcijskih pregledov (izračun: $1 \times 2 + 6 = 8$). V prvem obdobju spremljanja je tako bilo potrebno pregledati tretjino od 8 mobilnih aplikacij, to je 3 mobilne aplikacije.

1.2.2 Izbira vzorca za spletišča in mobilne aplikacije:

- vzorec za spletišča mora biti porazdeljen raznoliko, mora biti reprezentativen in geografsko uravnotežen, mora zajemati različne ravni uprave in raznolikost storitev, ki jih organi javnega sektorja zagotavljajo. Država se mora o izbiri vzorca posvetovati z nacionalnimi deležniki, zlasti z organizacijami, ki zastopajo invalide, ter ustrezno upoštevati njihovo mnenje.
- Pri izbiri vzorca za mobilne aplikacije mora biti porazdelitev raznolika in reprezentativna. V vzorcu se upoštevajo pogosto prenesene mobilne aplikacije. Pri izbiri mobilnih aplikacij za vzorec se upoštevajo različni operacijski sistemi. V vzorec se vključi le najnovejša različica mobilne aplikacije, razen kadar najnovejša različica mobilne aplikacije ni združljiva s starim, a še vedno podprtim operacijskim sistemom. Države članice se o sestavi vzorca mobilnih aplikacij, ki se spremljajo, posvetujejo z nacionalnimi deležniki, zlasti z organizacijami, ki zastopajo invalide, ter ustrezno upoštevajo mnenje deležnikov glede določenih mobilnih aplikacij, ki se spremljajo.

1.3 Zaposleni v Inšpekciji

Tako v Upravi Republike Slovenije za informacijsko varnost kot tudi Inšpektoratu je na področju spremljanja skladnosti spletišč in mobilnih aplikacij nadzor opravljal le en inšpektor.

Zap. št.	Šifra DM	Delovno mesto	Uradniški naziv	Opombe
19.	60056	Direktor inšpekcije za informacijsko družbo	Inšpektor višji svetnik	

Tabela 1. Zaposleni v Inšpekciji v letu 2021

1.4 Izobraževanje

Področje spremljanja skladnosti spletišč in mobilnih aplikacij je v konstituiranju. Nadzor se prilagaja zakonskim zahtevam in smernicam Evropske zakonodaje, poleg tega pa tudi usmeritvam WADEX delovne skupine, ki deluje znotraj Evropske komisije.

Zaposleni je v letu 2021 sodelovali na naslednjih mednarodnih delavnicah in konferencah:

1. 2021.01.26 WADEX 8th No.: 1,
2. 2021.01.26 WAI-Tools Final Open Meeting,
3. 2021.02.09 WADEX 8th No.: 2,
4. 2021.02.23 WADEX 8th No.: 3,
5. 2021.03.09 WADEX 8th No.: 4,
6. 2021.03.23 WADEX 8th No.: 5,
7. 2021.04.20 WADEX 8th No.: 6,
8. 2021.05.04 WADEX 8th No.: 7,
9. 2021.05.18 WADEX 8th No.: 8,
10. 2021.10.05 WADEX 9th No.: 1,
11. 2021.11.09 WADEX 9th No.: 2.

1.5 Inšpekcijski nadzor na področju spremljanja skladnosti spletišč in mobilnih aplikacij v prvem obdobju spremljanja

V prvem obdobju spremljanja je inšpekcija opravila poizvedovalni sestanek na Zvezi društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije, Samova 9/II, 1000 Ljubljana, Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova ulica 24, 1000 Ljubljana in Nacionalnem svetu invalidskih organizacij Slovenije, Linhartova 1, 1000 Ljubljana. Na podlagi zbranih informacij je posredovala 122 zavezancem portala gov.si, 21 varstveno delovnim centrom, 63 centrom za socialno delo, 45 osnovnim šolam in 37 vrcem, ki imajo oddelke z otroci s posebnimi potrebami ter 17 drugim, dopis s katerim jih je pozvala, da uskladijo svoja spletišča z zahtevami iz ZDSMA.

V letu 2021 je Inšpekcija opravila 116 inšpekcijskih pregledov. Vseh 116 zavezancev je bilo pregledanih s poenostavljeno metodo spremljanja spletišč. Inšpekcija je uporabila tri aplikacije za poenostavljeno spremljanje spletišč in sicer: Wave, Axe Accessibility in Accessibility Checker.

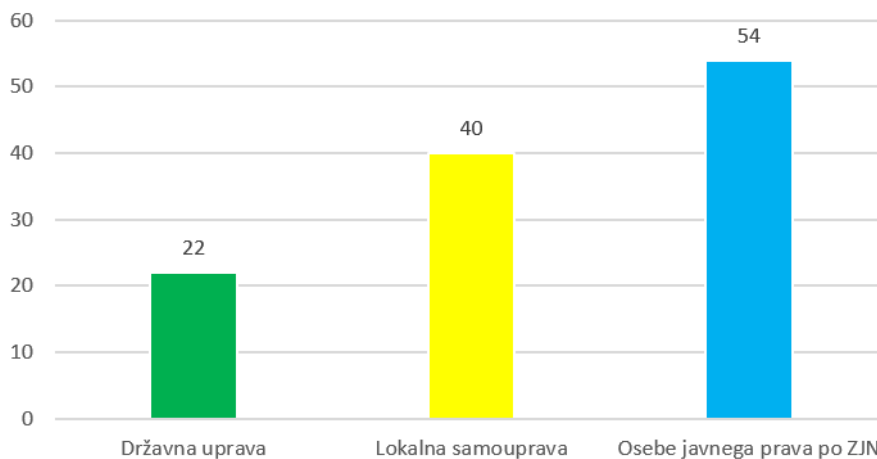
Vzorec 116 zavezancev je sestavljen iz:

- 22 zavezancev državne uprave, od tega je pet zavezancev ljubljanske regije, trije zavezanci mariborske in murskosoboške regije, trije zavezanci celjske in trboveljske regije, trije zavezanci kranjske regije, trije zavezanci koprške in novogoriške regije, trije zavezanci novomeške regije ter dve ambasadi Republike Slovenije.
- 40 zavezancev lokalne samouprave, od tega je sedem zavezancev ljubljanske regije, sedem zavezancev mariborske in murskosoboške regije, sedem zavezancev celjske in trboveljske regije,

sedem zavezancev kranjske regije, šest zavezancev koprške in novogoriške regije ter šest zavezancev novomeške regije.

- 54 zavezancev oseb javnega prava po zakonu, ki ureja javno naročanje, od tega je devet zavezancev ljubljanske regije, devet zavezancev mariborske in murskosoboške regije, devet zavezancev celjske in trboveljske regije, devet zavezancev kranjske regije, devet zavezancev koprške in novogoriške regije ter devet zavezancev novomeške regije.

Število pregledanih zavezancev

Slika 1: Prikaz števila pregledanih zavezancev

Zavezanci	LJ regija	MB in MS regija	CE in trboveljskaregija	KR regija	KP in NG regija	NM regija	Skupaj
Državna uprava	7	3	3	3	3	3	22
Lokalna samouprava	7	7	7	7	6	6	40
Osebe javnega prava po ZJN	9	9	9	9	9	9	54

Tabela 2: Vzorec zavezancev po regijah

Slika 2: Prikaz izbire vzorca zavezancev po regija

V letu 2021 je Inšpekcija vsled kadrovske podhranjenosti omejila izvedbo poenostavljenega spremljanja spletišč na največ tri ugotovljene napake.

Pri opravljenih inšpekcijskih pregledih so bile ugotovljene naslednje napake:

Tabela 3: Ugotovljene napake v letu 2021 ter njihova klasifikacija

Številka napake	Naziv napake
N1	SLIKA Z NEUSTREZNIM ALT BESEDILOM
N2	SLIKA BREZ ALT BESEDILA
N3	IFRAME BREZ NASLOVA
N4	PRVA POVEZAVA NE VODI DO GLAVNE VSEBINE
N5	PRVA POVEZAVA NE VODI DO GLAVNE VSEBINE (povezava obstaja vendar ni prva)
N6	POVEZAVA BREZ OZ. Z NEUSTREZNIM ALT BESEDILOM
N7	POVEZAVA BREZ OZ. Z NEUSTREZNIM ALT BESEDILOM KI VSEBUJE SLIKO
N8	ISKALNO POLJE BREZ GUMBA "IŠČI"
N9	ISKALNO POLJE BREZ USTREZNEGA IMENA
N10	GUMB Z NEUSTREZNIM IMENOM
N11	ISKALNO POLJE BREZ OBRAZCA
N12	SPLETNA STRAN BREZ GLAV
N13	SPELTNA STRAN BREZ NASLOVA
N14	OBRAZEC BREZ USTREZNIH OZNAČB
N15	NI FUNKCIJE USTAVLJANJA SLIDERJEV
N16	PRAZNA POVEZAVA
N17	PRAZNA GLAVA
N18	ISKALNO POLJE BREZ USTREZNIH OZNAČB
N19	GUMB BREZ NADOMESTNEGA BESEDILA
	Legenda uporabljenih oznak ** = napaka je bila odkrita, vendar ne gre za napako // = Napaka ni bila zaznana

Tabela 4: Tabela pregledanih zavezancev z njihovimi napakami

Številka zavezanca	Naziv zavezanca	Napaka 1	Napaka 2	Napaka 3
061-10/2021-3132	DELOVNO SODIŠČE CELJE	N1	N13	N4
061-11/2021-3132	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve	N1	N6	**
061-12/2021-3132	DELOVNO SODIŠČE V KOPRU	N1	N13	N4
061-13/2021-3132	DELOVNO SODIŠČE V MARIBORU	N1	N13	N4
061-14/2021-3132	DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE	N2	N7	N4
061-15/2021-3132	Finančni urad Hrastnik	N3	N6	N4
061-16/2021-3132	Finančni urad Ptuj	N3	N6	N4
061-17/2021-3132	INŠTITUT ZA HMELJARSTVO IN PIVOVARSTVO SLOVENIJE	N10	N7	N4
061-18/2021-3132	Območna geodetska uprava Novo mesto	//	//	//
061-19/2021-3132	Območna geodetska uprava Slovenj Gradec	//	//	//

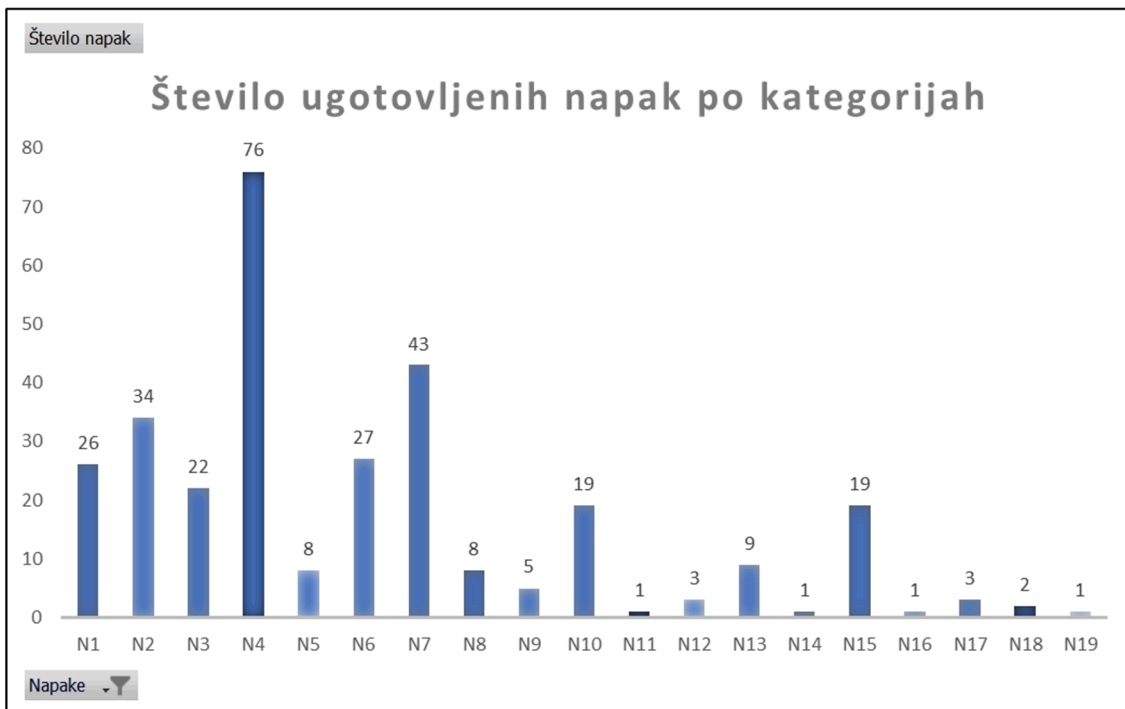
061-20/2021-3132	OKRAJNO SODIŠČE V AJDOVŠČINI	N1	N13	N4
061-21/2021-3132	OKRAJNO SODIŠČE V BREŽICAH	N1	N13	N4
061-22/2021-3132	OKRAJNO SODIŠČE V RADOVLJICI	N1	N13	N4
061-23/2021-3132	OKROŽNO DRŽAVNO TOŽILSTVO V KRANJU	N3	N10	//
061-24/2021-3132	OKROŽNO SODIŠČE V KRŠKEM	N1	N13	N4
061-25/2021-3132	OKROŽNO SODIŠČE V NOVI GORICI	N1	N13	N4
061-26/2021-3132	Upravna enota Kranj	//	//	//
061-27/2021-3132	Veleposlaništvo Republike Slovenije na Hrvaškem	N3	N7	N4
061-28/2021-3132	Veleposlaništvo Republike Slovenije v Bolgariji	//	//	//
061-29/2021-3132	ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE	N2	N10	N18
061-30/2021-3132	Krajevna skupnost Krtina	N2	N8	N4
061-31/2021-3132	KRAJEVNA SKUPNOST KRESNICE	N4	//	//
061-32/2021-3132	MESTNA OBČINA LJUBLJANA	N2	N3	N4
061-33/2021-3132	Občina Dobrova - Polhov Gradec	N2	N6	N4
061-34/2021-3132	Občina Logatec	N8	N9	N4
061-35/2021-3132	Občina Moravče	N1	N7	N4
061-36/2021-3132	Občina Vodice	N2	N7	N5
061-37/2021-3132	KRAJEVNA SKUPNOST BAKOVCI	N6	N10	N5
061-38/2021-3132	KRAJEVNA SKUPNOST ČREŠNJEVEC	N2	N6	N4
061-39/2021-3132	MESTNA OBČINA MARIBOR	N11	N12	N4
061-40/2021-3132	MESTNA OBČINA PTUJ	N1	N7	N5
061-41/2021-3132	MESTNA OBČINA SLOVENJ GRADEC	N1	N7	N4
061-42/2021-3132	Občina Črenšovci	N1	N3	N5
061-43/2021-3132	Občina Veržej	N2	N3	N10
061-44/2021-3132	KRAJEVNA SKUPNOST CIRKOVCE	N2	N7	N4
061-45/2021-3132	MESTNA OBČINA VELENJE	N2	N6	N4
061-46/2021-3132	Občina Rečica ob Savinji	N1	N8	N5
061-47/2021-3132	Občina Slovenske Konjice	N19	N7	N5
061-48/2021-3132	Občina Šentjur	N7	//	//
061-49/2021-3132	Občina Trbovlje	N2	N7	N14
061-50/2021-3132	Občina Vranksko	N10	N2	N4
061-51/2021-3132	KRAJEVNA SKUPNOST GODEŠIČ	N1	N7	N4
061-52/2021-3132	KRAJEVNA SKUPNOST GODIČ	N3	//	//
061-53/2021-3132	MESTNA OBČINA KRANJ	N8	N15	N4
061-54/2021-3132	Občina Bled	N10	N7	N15
061-55/2021-3132	Občina Bohinj	N16	N17	N5
061-56/2021-3132	Občina Kranjska Gora	N1	N7	N15
061-57/2021-3132	Občina Žiri	N1	N7	N15
061-58/2021-3132	KRAJEVNA SKUPNOST BREGINJ	N2	N10	N17
061-59/2021-3132	KRAJEVNA SKUPNOST ŽUSTERNA	N1	N7	N4
061-60/2021-3132	MESTNA OBČINA NOVA GORICA	N1	N7	N4
061-61/2021-3132	Občina Kanal	N1	N9	N4

061-62/2021-3132	Občina Pivka	N7	N3	N4
061-63/2021-3132	Občina Vipava	N7	N1	N4
061-64/2021-3132	KRAJEVNA SKUPNOST BIZELJSKO	N1	N3	N4
061-65/2021-3132	KRAJEVNA SKUPNOST BRESTANICA	N7	N6	//
061-66/2021-3132	MESTNA OBČINA NOVO MESTO	N7	//	//
061-67/2021-3132	Občina Kostanjevica na Krki	N2	N3	N4
061-68/2021-3132	Občina Mirna	N7	//	//
061-69/2021-3132	Občina Žužemberk	N1	N3	N7
061-76/2021-3132	Arnes - Akademska in raziskovalna mreža Slovenije	N4	N8	N6
061-77/2021-3132	ANDRAGOŠKI CENTER REPUBLIKE SLOVENIJE	N4	N6	N1
061-78/2021-3132	Andragoški zavod Maribor - Ljudska univerza	N7	N15	//
061-79/2021-3132	Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postoj...	N4	N2	N15
061-80/2021-3132	CENTER REPUBLIKE SLOVENIJE ZA POKLICNO IZOBRAŽEVAN...	N2	//	//
061-81/2021-3132	CENTER SLEPIH, SLABOVIDNIH IN STAREJŠIH ŠKOFJA LOK...	N4	N6	N7
061-82/2021-3132	CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO TREBNJE	N4	N3	N15
061-83/2021-3132	CENTER ZA UPRAVLJANJE Z DEDIŠČINO ŽIVEGA SREBRA ID...	N4	N7	N2
061-84/2021-3132	CENTER ZA STAREJŠE OBČANE LUCIJA	N4	N1	N10
061-85/2021-3132	CENTER ZA USPOSABLJANJE, DELO IN VARSTVO Črna na K...	N3	N15	//
061-86/2021-3132	CENTER ZA USPOSABLJANJE, DELO IN VARSTVO DOLFKE BO...	N3	N2	//
061-87/2021-3132	CSD Ljubljana - enota Vič-Rudnik	//	//	//
061-88/2021-3132	DIJAŠKI DOM BEŽIGRAD LJUBLJANA	N6	//	//
061-89/2021-3132	DIJAŠKI DOM MARIBOR	N4	N2	N15
061-90/2021-3132	DOLENJSKE LEKARNE NOVO MESTO p.o.	N4	N8	N1
061-91/2021-3132	DOM LUKAVCI	N10	N6	N15
061-92/2021-3132	DOM STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA	N4	N2	N15
061-93/2021-3132	DOM STAREJŠIH OBČANOV NOVO MESTO	N4	N2	N7
061-94/2021-3132	DOM STAREJŠIH OBČANOV PREDDVOR	N4	N2	N15
061-95/2021-3132	DOM STAREJŠIH ŠENTJUR	N4	N12	N2
061-96/2021-3132	DRUŽBA ZA AVTOCESTE V REPUBLIKI SLOVENIJI D.D.	N4	N7	N2
061-97/2021-3132	ENERGETIKA CELJE javno podjetje, d.o.o.	N4	N10	N6
061-99/2021-3132	GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE	N4	N10	N7
061-100/2021-3132	Gradnje Starše, javno podjetje, d.o.o.	N4	N7	N15

061-101/2021-3132	IDRIJSKO-CERKLJANSKA RAZVOJNA AGENCIJA d.o.o. Idri...	N4	N2	N10
061-102/2021-3132	Javna agencija za knjigo Republike Slovenije	N6	N7	//
061-103/2021-3132	JAVNI ZAVOD KRAJINSKI PARK KOLPA	N4	N3	N6
061-104/2021-3132	Javni zavod Turizem Radovljica	N4	N3	N6
061-105/2021-3132	Javno podjetje Edš - ekološka družba	N10	N7	N3
061-106/2021-3132	Javno podjetje Energetika Maribor, d.o.o.	N4	N10	N7
061-107/2021-3132	JEKO-IN d.o.o.	N5	N10	N6
061-108/2021-3132	Knjižnica Domžale	N4	N7	N6
061-109/2021-3132	Knjižnica Mirana Jarca Novo Mesto	N4	N18	N2
061-110/2021-3132	Knjižnica Velenje	N4	N10	N7
061-111/2021-3132	KOMUNALA NOVO MESTO d.o.o.	N4	N3	N7
061-112/2021-3132	KOMUNALA RADOVLJICA d.o.o.	N4	N2	N10
061-113/2021-3132	KOMUNALA TREBNJE d.o.o.	N4	N2	N7
061-114/2021-3132	KOMUNALNO PODJETJE PTUJ D.D.	N4	N2	N15
061-115/2021-3132	LAMBRECHTOV DOM, SLOVENSKE KONJICE	N4	N3	N15
061-116/2021-3132	LEKARNA VELENJE	N4	N7	//
061-117/2021-3132	LJUDSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA	N4	N6	N2
061-118/2021-3132	Mariborska knjižnica	N3	N13	N15
061-119/2021-3132	Mestna knjižnica Izola	N4	N2	N15
061-120/2021-3132	Mestna knjižnica Kranj	N10	N7	N6
061-121/2021-3132	OBALNE GALERIJE PIRAN	N6	//	//
061-122/2021-3132	PARK ŠKOCJANSKE JAME	N4	N6	N8
061-123/2021-3132	SPLOŠNA BOLNIŠNICA NOVO MESTO	N4	N2	N8
061-124/2021-3132	Univerza v Ljubljani	N4	N9	N6
061-125/2021-3132	Univerza v Mariboru	N4	N7	N17
061-126/2021-3132	VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM BLED	N4	N6	N9
061-127/2021-3132	ZAVOD ZA KULTURO BLED	N4	N6	N9
061-128/2021-3132	ZDRAVSTVENI DOM SLOVENSKA BISTRICA	N4	N15	N7
061-129/2021-3132	ZDRAVSTVENI DOM TOLMIN	N2	N7	//
061-130/2021-3132	ZDRAVSTVENI DOM TRBOVLJE	N4	N3	N6
061-131/2021-3132	ZPO Celje d.o.o.	N4	N7	N15
061-132/2021-3132	ŽALSKE LEKARNE ŽALEC	N4	N2	N12

Tabela 5: Tabela prikazuje število ugotovljenih napak po kategorijah

Napaka	**	//	N1	N2	N3	N4	N5	N6	N7	N8	N9	N10	N11
Število napak	1	39	26	34	22	76	8	27	43	8	5	19	1
Napaka	N12	N13	N14	N15	N16	N17	N18	N19					
Število napak	3	9	1	19	1	3	2	1					

Slika 3: Prikaz števila ugotovljenih napak po kategorijah

Od 116 pregledanih zavezancev s poenostavljeno metodo, pri 5-ih zavezancih napake niso bile ugotovljene. Pri 8 zavezancih je bila ugotovljena le ena napaka, pri 9 zavezancih dve in pri 94 tri napake. Tako je inšpekcija v 116 pregledih zavezancev ugotovila 308 nepravilnosti. Do 1. 12. 2021 je 47 zavezancev odpravilo vse napake, 44 zavezancev je odpravilo le del napak, 17 zavezancev pa napak ni odpravilo. Tako so zavezanci na podlagi prejetih zapisnikov in ugotovljenih nepravilnost odpravili 194 napak, pri treh zavezancih z devetimi napakami pa je bila spletna stran umaknjena. Za doseg odprave 105 ugotovljenih napak bo morala inšpekcija nadaljevati inšpekcijske postopke in izdati 61 odločb za odpravo ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti.

Slika 4: Prikaz deleža odpravljenih napak

Slika 5: Prikaz deleža zavezancev glede na odpravljenost napak

- **Problematika pri izvajanju inšpekcijskega nadzora**

Inšpekcija je pričakovala, da bo Evropska komisija določila referenčno orodje za poenostavljeno spremljanje spletišč, s čemer bi zagotovila primerljive končne rezultate. Vsako orodje namreč zazna različne napake in različno število napak zato je potrebno, vse rezultate posebej preveriti in biti pri opredeljevanju najdenih napak previden.

Inšpekcija zaznava delno razumevanje zavezancev, v delu zakaj je potrebno, da je njihova spletna stran dostopna za osebe z različnimi oblikami oviranosti. Menijo namreč, da za uskladitev z vsemi zahtevami porabijo preveč časa.

Zaradi obsega določil, s katerimi skladnost štejemo za skladnost z določili ZDSMA je mogoče opaziti krčenje spletnih vsebin.

Vsled kadrovske podhranjenosti inšpekcija ni uspela opraviti 16 poglobljenih pregledov spletišč in tri preglede mobilnih aplikacij.

Sodelovanje z drugimi organi

Inšpekcija je sodelovala z Uradom vlade Republike Slovenije za komuniciranje v delu usklajevanja spletišč državnih organov z določili ZDSMA.

Pripravil:
Dragan Petrović
Direktor inšpekcije za
informacijsko družbo

Lidija Apohal Vučković
glavna inšpektorica